

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. c)
Istorie

Varianta 9

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Cu toată fidelitatea manifestată de Alexandru cel Bun alianței polono-lituaniene, în momentul în care Vladislav Jagello a ajuns [...] la înțelegere cu regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, [...] situația Moldovei a început să fie primejduită. Polonia [...] s-a arătat dispusă la concesii în favoarea regatului maghiar pe seama Moldovei.

Potrivit prevederilor tratatelor polono-maghiare, desfășurate în cursul anului 1412 la Lublau [...], regele Ungariei, deși recunoștea suzeranitatea Poloniei asupra Moldovei, obținea din partea lui Vladislav Jagello ca Moldova să fie obligată să ajute cu oștile ei regatul maghiar, în eventualitatea unui conflict cu turcii. Nerespectarea de către Alexandru cel Bun a obligațiilor ce i se impuneau urma să ducă la împărțirea Moldovei între cei doi suverani în zone teritoriale echivalente. [...] Neparticiparea lui Alexandru cel Bun la luptele pe care regele Ungariei le-a purtat în Țara Românească împotriva otomanilor l-a făcut pe Sigismund de Luxemburg să ceară la Congresul de la Luck, din ianuarie 1429, punerea în aplicare a Tratatului de la Lublau, Alexandru cel Bun să fie înlăturat de la domnie și Moldova împărțită. Pretenției lui Sigismund [...] i s-a împotrivit Vladislav Jagello [...].”
(Șt. Ștefănescu, *Istoria medie a României*)

B. „Sub pretextul că independența României nu era recunoscută și că aliatul rus îi va reprezenta corect interesele, delegatul român nu a fost admis la discuțiile de la San Stefano din 1878 [...]. Clauzele armistițiului pentru România erau: [...] îi era recunoscută independența; [...] Rusia relua sudul Basarabiei [...] și își aroga dreptul de tranzit prin teritoriul României spre Bulgaria, unde trupele ar fi urmat să rămână încă doi ani. [...]

Unanimitatea forțelor politice românești în a respinge atât cedarea sudului Basarabiei cât și tranzitul armatei ruse a creat o acută tensiune în relațiile dintre București și Petersburg. Țarul Alexandru, care amenințase cu ocuparea țării și dezarmarea armatei române, a primit răspunsul de curaj și demnitate al domnitorului Carol I: «armata care s-a luptat la Plevna [...] va putea fi zdrobită, dar nu va reuși nimeni niciodată să o dezarmeze». [...] Foștii aliați se îndreptau spre o confruntare, când schimbările din contextul internațional au venit în sprijinul României. Marile avantaje pe care și le asigurase Rusia prin Tratatul de la San Stefano îngrijorau Anglia și Austro-Ungaria. Pentru a evita noi conflicte a fost convocat Congresul de la Berlin, care a revizuit clauzele de la San Stefano. România nu a fost admisă ca stat participant [...].”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți lupta la care a participat armata română, precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa **A**. **2 puncte**
3. Menționați câte un domnitor din spațiul românesc precizat în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că puterile vecine obligau statul român să participe la eventualele conflicte cu otomanii. **3 puncte**
5. Scrieți, din sursa **B**, două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice prin care spațiul românesc se implică în relațiile internaționale din secolele al XVI-lea - al XVIII-lea. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a politicii desfășurate de România în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea ca urmare a evenimentelor descrise în sursa **B**. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Proiectul unui armistițiu, întocmit de oficialitățile sovietice, a fost comunicat guvernelor american și britanic la 31 august 1944. [...] La insistențele americane și britanice [...] s-a consimțit la crearea unei Comisii Aliate de Control pentru România, care să cuprindă reprezentanți ai Statelor Unite și Marii Britanii [...].

Delegația română de la Moscova, condusă de Lucrețiu Pătrășcanu, a primit proiectul la 10 septembrie și a făcut eforturi intense pentru a-i modera termenii. S-a dorit [...] să se stabilească termene precise pentru perioada ocupației sovietice, autorităților române să li se acorde mai multă libertate în ceea ce privește administrația internă, îndeosebi în probleme de siguranță și poliție, și să se obțină angajamentul Aliaților că întreaga Transilvanie va reveni României.

Armistițiul a fost semnat în noaptea de 12 spre 13 septembrie 1944 [...]. Cerea guvernului român să se angajeze în efortul de război aliat cu cel puțin douăsprezece divizii de infanterie echipate complet, să permită deplasarea liberă a Armatei Roșii pe teritoriul său și să sprijine financiar și logistic operațiile militare ale Aliaților împotriva Germaniei și Ungariei. România își asuma, de asemenea, povara de a plăti despăgubiri care se ridicau la 300 milioane de dolari către Uniunea Sovietică pentru pierderile cauzate în operațiile militare de pe teritoriul acesteia și să înapoieze toate bunurile luate de pe teritoriul ei [...].

Delegația română a părăsit Moscova cu sentimentul că, având în vedere situația de ansamblu, țara lor scăpase ușor. Dar, în țară, liderii partidelor politice democratice erau profund îngrijorați de modul în care autoritățile sovietice vor interpreta și vor pune în practică termenii armistițiului.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un stat împotriva căruia continuă războiul, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la Comisia Aliată de Control pentru România. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul delegației române la Moscova și anul semnării armistițiului cu Aliații, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la obiectivele delegației României exprimate anterior semnării armistițiului. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la obligațiile care-i revin României prin armistițiul semnat la Moscova, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în a doua jumătate a secolului al XX-lea în România sunt utilizate practici politice totalitare. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre stat și politică în spațiul românesc în secolele al XIX-lea – al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două proiecte politice referitoare la statul român modern elaborate în secolul al XIX-lea;
- precizarea unei cauze a adoptării constituției din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și menționarea a două trăsături ale acestei constituții;
- prezentarea unei caracteristici a unei constituții adoptate în România Mare;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul constituției în construcția democrației postdecembriste din România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.